

U S T A W A

z dnia.....2026 r.

o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz ustawy Kodeks postępowania cywilnego

Art. 1. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071 i 1172) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 213 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Jeżeli zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego przez podział między współwłaścicieli byłoby sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, albo zniesienie współwłasności przedsiębiorstwa przez podział między współwłaścicieli groziłoby zaprzestaniem prowadzenia działalności gospodarczej, sąd przyzna to gospodarstwo albo to przedsiębiorstwo temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele.";

2) art. 214 otrzymuje brzmienie:

"Art. 214 § 1. W razie braku zgody wszystkich współwłaścicieli, sąd przyzna gospodarstwo rolne albo przedsiębiorstwo temu z nich, który je prowadzi lub stale w nim pracuje, chyba że interes społeczno-gospodarczy przemawia za wyborem innego współwłaściciela.

§ 2. Jeżeli warunki przewidziane w paragrafie poprzedzającym spełnia kilku współwłaścicieli albo jeżeli nie spełnia ich żaden ze współwłaścicieli, sąd przyzna gospodarstwo rolne albo przedsiębiorstwo temu z nich, który daje najlepszą gwarancję jego należytego prowadzenia.

§ 3. Na wniosek wszystkich współwłaścicieli sąd zarządzi sprzedaż gospodarstwa rolnego albo przedsiębiorstwa stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, a w przypadku gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów ustawy, o której mowa w art. 166 § 3, z uwzględnieniem przepisów tej ustawy.

§ 4. Sprzedaż gospodarstwa rolnego albo przedsiębiorstwa sąd zarządzi również w wypadku niewyrażenia zgody przez żadnego ze współwłaścicieli na przyznanie mu gospodarstwa albo przedsiębiorstwa.";

3) art. 216:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Wysokość przysługujących współwłaścicielom spłat z gospodarstwa rolnego albo przedsiębiorstwa ustala się stosownie do ich zgodnego porozumienia.",

b) w § 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1) typ, wielkość i stan gospodarstwa rolnego albo przedsiębiorstwa będącego przedmiotem zniesienia współwłasności;

2) sytuację osobistą i majątkową współwłaściciela zobowiązanego do spłat i współwłaściciela uprawnionego do ich otrzymania.",

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

"§ 4. Przepisów § 2 i 3 nie stosuje się do spłat na rzecz małżonka w razie zniesienia współwłasności gospodarstwa rolnego albo przedsiębiorstwa, które stosownie do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego należy do wspólnego majątku małżonków.";

4) w art. 217 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"To samo dotyczy współwłaściciela, który w wyniku zniesienia współwłasności otrzymał przedsiębiorstwo, a przed upływem pięciu lat od chwili zniesienia współwłasności zaprzestał jego prowadzenia, chyba że przedsiębiorstwo zostało w całości wniesione jako wkład do spółki, a objęte w zamian udziały lub akcje nie zostały zbyte przed upływem pięciu lat od chwili zniesienia współwłasności.";

5) w art. 218 w § 1 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

"To samo dotyczy współwłaściciela, który do chwili zniesienia współwłasności mieszkał na terenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa.";

6) po art. 947 dodaje się art. 947¹ w brzmieniu:

"Art. 947¹. Odwołanie testamentu, którym odwołano poprzedni testament, przywraca moc temu testamentowi, chyba że z treści testamentu zawierającego takie odwołanie wynika odmienna wola spadkodawcy.";

7) w art. 1012 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

"§ 2. Oświadczenie o odrzuceniu spadku obejmuje wszystkie tytuły, na podstawie których spadkobierca może być powołany do spadku, chyba że zostało ograniczone do określonego tytułu.";

8) w art. 1015 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone od chwili otwarcia spadku, jednak nie później niż w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.";

9) uchyla się art. 1038¹.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620, 1172 i 1302) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 669 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

"§ 2. Nie wzywa się osób, które odrzuciły spadek lub zapis windykacyjny, ani osób, które zostały uznane za niegodne.";

2) w art. 682 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

"Jeżeli przedmiotem działu jest gospodarstwo rolne lub przedsiębiorstwo, współspadkobiercy powinni w szczególności podać dane dotyczące okoliczności przewidzianych w art. 214 kodeksu cywilnego.".

Art. 3. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1 pkt 1–5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz ustawy zmienianej w art. 2 ust. 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że postępowanie przed sądem w pierwszej instancji zostało już przed tym dniem zakończone.

Art. 4. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1 pkt 6–8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do spadków otwartych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Przepis ustawy zmienianej art. 2 ust. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.